

Sayın Başkan,Sayın Bakanım,Değerli Meclis üyeleri,Basınımızın değerli temsilcileri,Odamızın Kasım ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri, bugün Kalkınma Bakanımız Sayın Lütfi Elvan bizlerle birlikte. Uygulamanın içinden gelen, ülkemizin kalkınma hedeflerini belirleyen Sayın Bakanımızın bugün bizlerle birlikte olmasını çok önemsiyoruz. Bu vesile ile sanayiciler olarak görüşlerimizi kendilerine iletme fırsatı bulacağız. Yoğun programı içinde bize zaman ayırdığı için kendisineburdan bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Meclis konuşmalarımda olabildiğince bizi bekleyen olası ekonomik riskleri anlatmayaçalışıyorum. Ekim ayındaki konuşmamda da önümüzdeki dönemde bizi “yüksek kur, yüksek faiz ile birlikte artan maliyet bekliyor” demiştim. Bugün kurun geldiği noktayı görüyorsunuz.Reel sektör olarak baştan beri dile getirdik, yüksek faizin karşısındayız. Ülke olarak yüksek faizden çok çektik, sömürüldük. Türkiye gibi cari açık ile boğuşan bir ülkenin faiz kısılcısından kurtulması hiç de kolay değil. Jeopolitik risklerden arınmamız mümkün olmadığına göre bunun tek çaresi Türkiye'nin üretimiyle, ihracatıyla kendine yeter hale gelmesidir. Aynı zamanda küresel finansal koşulların da bunu desteklemesi şarttır. Ne yazık ki bu konjonktürşu anda mevcut değil. 2018 yılında da durumun değişmesini beklemiyoruz. Ancak tüm bu olumsuzluklara rağmen buradan bankacılık sektörüne bir kez daha seslenmek istiyorum.Bankacılık sektörünün Eylül sonu itibariyle 12 aylık kârı yüzde 26 artış ile 46 milyar TL oldu.Bankacılık sektörü muazzam karlar elde etti ve etmeye de devam ediyor.Ancak unutulmaması gereken nokta zor günümüzde yanımızda olmayan bankacılık sektörü uzun vadede kaybeden olmaya mahkumdur. Bugün finansal sektörün göstergeleri sağlamsa bu aslında reel sektörün sayesinde. Reel sektör kaybederken finansal sektörün ayakta kalması beklenemez. Bankacılarımızın bu bilinçle, kısa vadeli kar peşinde değil uzun vadeli ve dengeli bir piyasa için çaba göstermeleri yerinde olacaktır. Biliyoruz ki önümüzdeki dönemde küresel finansal koşullar, geride bırakmakta olduğumuz sene gibi elverişli olmayacaktır. 2018 yılından itibaren FED'in faiz artırımına devam edecek olması, yeni FED başkanının faiz artırımınabakışı, FED'in bilanço küçültmesi ile birlikte ortaya çıkacak dalgalanmanın boyutu öngörülebilir değildir. Avrupa Merkez Bankasının genişlemeci politikalarının son bulması ile yaşanacak gelişmelerin tamamı 2018 ve sonrasında faizlerin yukarı yönlü hareket edeceğini göstermektedir. Buna bağlı olarak da gelişmekte olan ülkelere para akımının azalacağı ya da önemli ölçüde dalgalanacağı beklenmektedir. Tüm uluslararası kuruluşların tahminleri bu doğrultudadır. Her ne kadar global ekonomi hızlanmaya başlamış olsa ve küresel ticaret toparlansa da özel sektör yatırımlarının zayıf kalması, kırılğanlığın en net göstergesidir.Kırılğanlıkların had safhada olduğu küresel düzlemde, son 9 ayda23 milyar dolara yakınsıcak para ile cari açığını finanse etmeye çalışan Türkiye'ninbu yumuşak karnı 2018 ve sonrasında yeniden ön plana çıkacaktır. Bu yılın ilk 9 ayında sermaye hareketi ile ülkeye giren döviz ihtiyacı karşılanamadı. Az da olsa döviz rezervlerini kullanmak zorunda kaldık. Geçen yılın aynı döneminde sermaye hareketi ile ülkeye gelen döviz, açığın finansmanını karşılamıştı. Cari dengedeki bu bozulmanın en önemli gerekçelerinin başında dış ticaret gelmektedir.

İlk 9 ayda dış ticaret açığı geçen yıl 42 milyar dolar iken bu yıl 54 milyar dolar olarak gerçekleşti. İthalatın hem fiyatında hem de miktarında, ihracata kıyasla bozulma göze çarpmaktadır. Son 1 yılda ithalat fiyatı %9 artarken ithalat miktarında %20'lik bir artış gerçekleşmiştir. Cari açıkla ilgili bir diğer sorun net doğrudan yatırımdır. Bu yıl doğrudan yatırımların finansmana katkısı giderek azalmıştır. Bu yıl net katkı 5.5 milyar dolar olarak gerçekleşirken bu rakamın 3.6 milyar dolarlık bölümünün gayrimenkul alımı için getirilen dövizlerden oluşması, üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır. Ancak yine de Türkiye'nin bu yumuşak karnı, eskisi kadar büyük bir sorun olarak değerlendirilmemektedir. Zira geçen hafta GoldmanSachs yaptığı ekonomik değerlendirmede, 2014 yılında "kırılgan beşli" olarak adlandırılan ve aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ülkeleri incelemiştir. Yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin borç dinamiğinin, sorunları içerisinde en az endişe vereni olduğunu belirtmiştir.

Değerli Meclis Üyeleri, Bildiğiniz üzere son dönemde CHP'nin dile getirdiği "Asgari ücret 2 bin TL olsun" önerisi var. Bu konuda geçen hafta bir basın açıklaması yaparak konuya ilişkin görüşlerimizi dile getirdik. Bu öneriye ilişkin ciddi eleştirilerimiz var. Her şeyden önce verimlilik artışıyla desteklenmeyen ücret artışlarının ekonomi üzerinde olumsuz etkiler doğuracağı kesindir. Dünya'da ülkelerin imalat sanayilerinin rekabetçiliklerini korumak ve artırmak adına tedbirleri ardı ardına aldıkları bir ortamda Türkiye'nin ücretlerde bu boyutta bir artışı tartışıyor olması bizim perspektifimizden düşündürücüdür. Anadolu'da çok güzel bir ifade vardır: Buna el kesesinden hovardalık yapmak denir. Artık Türkiye olarak bunları geride bırakmış olmamız gerekiyor. Türkiye'de hali hazırda yükselen girdi maliyetlerinin üzerine bir de asgari ücret zammı ile işçilik maliyetlerinin anormal artırılması, özellikle imalat sanayisi açısından önem arz eden yabancı sermayeye sekte vuracaktır. Aynı zamanda halen istenilen seviyede olmayan yerli firmalarımızın yatırım iştahını da köreltecektir. Her yıl 1 milyon gencine iş bulmak zorunda olan Türkiye'nin başta genç istihdamı olmak üzere atması gereken adımlar bulunmaktadır. Bir taraftan istihdamı artırmaya çalışırken aynı zamanda asgari ücrette önemli bir artışın gerçekleştirilmesi rasyonel değildir. Bu uygulamalar, geldiğimiz nokta itibari ile halen mücadele ettiğimiz kayıtdışı istihdamı da körükleyecektir. Hep söylediğim üzere, siyasetçiler söylemlerinde sorumlu davranmak durumdadırlar. Ekonomik gerçeklerle uyuşmayan vaatlerin siyasetçilerin inanırlığına gölge düşüreceğini unutmamaları gerekmektedir. CHP'nin bu önerisinininiktidar nezdinde bir etki doğuracağını tahmin etmiyoruz. Ancak unutulmaması gereken nokta: Ekonomik vaatlerin özellikle düşük gelirli kesimlerin gelirlerini etkileyerek toplumsal refahta kısa vadede yaratacağı etki, uzun dönemde rekabetçiliğini kaybeden bir sanayi ile birlikte dar gelirli vuracaktır. Asgari ücret aynı zamanda ülkemizde başta cezalar olmak üzere birçok ekonomik değişkenin belirleyicisi durumundadır. Asgari ücrette yapılacak ekstra artışlar, aynı zamanda ücret skalasının her aşamasını etkileyecek ve ücretlerde genel bir artışa yol açacaktır. Basit bir hesap ile bahse konu asgari ücret artışının imalat sanayi üzerinde yaratacağı etkiyi ortaya koyabiliriz. İmalat sanayinde çalışanların yaklaşık %17'sinin asgari ücret üzerinden istihdam edildiği varsayımı altında yaklaşık 900 bin kişilik asgari ücretli istihdamı gerçekleşmektedir. Asgari ücretin 2.000 TL'ye çıkarılması, 100 TL'likteşviğin de 2018 yılında kaldırılacağı nifade edilmesiyle birlikte işverene ilave aylık maliyeti 1084 lira civarında olacaktır. Bunun da işverene yıllık ilave maliyeti 12 milyar TL'yi bulmaktadır. Yani asgari ücrette her 100 TL'lik artışın imalat sanayi firmalarını üzerinde yaklaşık 1.1 milyar TL'lik maliyeti olacaktır. 2016 yılı itibari ile imalat sanayinin net karlılığı 44.6 milyar TL'dir.

Böyle bir artış gerçekleşirse imalat sanayi net karlılığını %30'a yakın azaltacaktır. Karlılığı %3.4 olan imalat sanayinin söz konusu asgari ücret artışı sonrasındaki net karlılığı %2.5'lara gerileyecektir.

Değerli Meclis Üyeleri, Son açıklanan veriler ışığında Türkiye’de sanayi üretiminin oldukça tatmin edici seviyede devam ettiği anlaşılmaktadır. Son açıklanan sanayi üretim endeksi rakamına göre imalat sanayi üretimi, geçen yılın aynı dönemine göre %10.4 artış göstermiş durumdadır. Kapasite kullanım oranı, Ekim ayında %79.7 ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Enflasyonda ise halen istenilen düzeye ulaşabilmiş değiliz. Üretici enflasyonu yüzde 17.3 ile 9 yılın zirvesinde görünüyor. Çift hanede tutunduğu görünen tüketici enflasyonu Ekim ayında %1.8 olan beklentilerin üzerinde yüzde 2.08 arttı ve yıllık enflasyon yüzde 11.90 olarak gerçekleşti. Aynı zamanda çekişirdek enflasyonda dacidı bir zirve görülmüştür. Tüm bunlar Türkiye ekonomisindeki bir diğer kritik gösterge olan enflasyon ile mücadelede halen kat etmemiz gereken yol olduğunu bize göstermektedir. Kasım ayında yüzde 3.4 düşerek 97.9 seviyesine gerileyen Ekonomik Güven Endeksi de dikkat etmemiz gereken diğer önemli bir veridir. Ekonomideki önemli noktalardan bir diğeri de genç istihdamıdır. İstihdam konusu, ASO olarak önem verdiğimiz konuların başında gelmektedir. Yeniyapılan bir ankette, Türkiye’nin en büyük sorunu nedir sorusuna gençler: %20.9 ile PKK/Terör derken, %18.4 ekonomi ve %13.6 işsizlik demiştir. ASO olarak önerimiz genç kuşak açısından en önemli istihdam unsuru “girişimcilik”dir. Türkiye’de girişimcilik konusunda “genç girişimciliği” destekleyen özel bir model oluşturulmalı, mevcut destekler çeşitlendirilerek daha verimli hale getirilmelidir. Sayın Bakanım tabi burada bir parantez açmak da gerekiyor. Maalesef girişimcilik ülkemizde en istismar edilen alanlardan bir tanesi. Birkaç ay bir işte çalışan biri, bir süre sonra biraz sermaye bulup hemen yanına benzer bir iş kuruyor. Bunun yarattığı birçok sorun var. Bu hem rekabeti bozuyor, hem faktör verimliliğini aşağı çekiyor, hem de kaynak israfına sebep oluyor. Herkesin her yerde her işi yapmamasını düzenleyecek bazı mekanizmalara ihtiyacımız var. Bu alanın mutlak surette düzenlenmesi gerekiyor.

Sayın Bakanım birkaç noktaya daha dikkat çekerek konuşmamı bitirmek istiyorum. Maalesef uzun bir süredir imalat sanayiinin üzerinde yeterince durulmadı. Ülkemizin teknolojik seviyesinin artması imalat sanayiinin gelişmesiyle mümkün olacaktır. Türkiye’nin en çok ithal ettiği ürünleri ülkemizde üretebilmek için buralara biraz daha yoğunlaşmamız gerekmektedir. Yeni bir hikayeye ihtiyacımız var ve bunun için de yapmamız gereken çok şey var. Özellikle petro kimya demir çelik tesislerine ihtiyacımız var. Petrol ve doğalgazda geçiş noktası olan ülkemizin, bu ürünleri işleyerek daha yüksek katma değerli ürünler olarak gideceği ülkelere gönderebilmemiz lazım. Bunun için de büyük ölçekli petro kimya yatırımlarına ihtiyacımız var. Yerli kaynaklarımızdan en iyi şekilde faydalanmak zorundayız. Enerji verimliliği üzerinde durmamız gereken en önemli noktaların başında geliyor. Sayın Bakanım, sadece enerji verimliliği değil, her alanda verimliliği tesis etmek zorundayız. Kamu destekleriyle, verimli olmayan, kaynak israfına yol açan firmaları da ayakta tutmaktan vazgeçmeliyiz. Kaynaklarımızı doğru noktalara yönlendirmek zorundayız. Reel Sektörün önemli sorunlarından biri de yeteri kadar özkaynak oluşturamamasıdır. Firmalarımızın karlılıkları çok düşüktür. Bir taraftan verimlilik artışı sağlamalıyız. Diğer taraftan da iş yapmayı kolaylaştırmalıyız. Bütün bu durum piyasada vadeleri uzatmakta ve firmaların borçluluğunu artırmaktadır. Bu gidişe bir çare bulunmalıdır.

Sözlerime burada son verirken, beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.